

Rolnummer 925
Arrest nr. 64/96 van 7 november 1996

A R R E S T

In zake : de prejudiciële vraag betreffende artikel 335, § 3, eerste lid, van het Burgerlijk Wetboek, gesteld door de Rechtbank van eerste aanleg te Kortrijk.

Het Arbitragehof,

samengesteld uit de voorzitters L. De Grève en M. Melchior, en de rechters H. Boel, L. François, J. Delruelle, G. De Baets en R. Henneuse, bijgestaan door de griffier L. Potoms, onder voorzitterschap van voorzitter L. De Grève,

wijst na beraad het volgende arrest :

*

* *

I. *Onderwerp van de prejudiciële vraag*

Bij vonnis van 18 januari 1996 in zake N. T'Joen tegen E. Baert, heeft de Rechtbank van eerste aanleg te Kortrijk aan het Hof de volgende prejudiciële vraag gesteld :

« Schendt artikel 335, § 3, eerste lid, van het Burgerlijk Wetboek de artikelen 10 en 11 (oude artikelen 6 en 6*bis*) van de Grondwet door te vereisen dat de ouders *samen*, wanneer één van hen niet is overleden, dienen te verklaren in een door de ambtenaar van de burgerlijke stand opgemaakte akte dat het kind de naam van zijn vader zal dragen, nu aldus de moeder de naamswijziging kan beletten door een dergelijke verklaring voor de ambtenaar van de burgerlijke stand te weigeren af te leggen, zodat de rechter geen enkele mogelijkheid noch bevoegdheid wordt toegekend tot beoordeling naar gelang van de omstandigheden eigen aan ieder geval ?

Bestaat er aldus geen discriminatie ten opzichte van het kind wiens afstamming van vaders- en moederszijde tegelijkertijd komt vast te staan (artikel 335, § 1, van het Burgerlijk Wetboek) en ten opzichte van het kind wiens afstamming komt vast te staan *na* de afstamming van de moeder ? »

II. *De feiten en de rechtspleging in het bodemgeschied*

De eiser voor de rechtbank van eerste aanleg vordert de naamsverandering van het op 23 februari 1993 geboren en op 7 juni 1993 door hem erkend kind. Hij vraagt dat, indien de moeder weigert haar medewerking te verlenen binnen tien dagen na het definitief te wijzen vonnis om voor de bevoegde ambtenaar van de burgerlijke stand tot de gevorderde naamsverandering over te gaan, haar een dwangsom zou worden opgelegd van vijfhonderd frank per dag vertraging. Minstens vordert hij dat het te wijzen vonnis zal gelden als akte van verklaring door de partijen dat het voormelde kind de naam van de vader zal dragen.

Subsidiair vordert hij dat aan het Hof de vraag zou worden gesteld of artikel 335, § 3, eerste lid, van het Burgerlijk Wetboek al dan niet de artikelen 10 en 11 van de Grondwet schendt.

De verweerster voor de rechtbank van eerste aanleg heeft zich verzet tegen de naamsverandering, omdat die niet is verantwoord, vermits de partijen geen gezin meer vormen en de naamsverandering niet in het belang is van het kind, dat door de moeder wordt opgevoed en weinig contact heeft met de vader, en vermits er geen sprake is van een assimilatie met een wettig gezin.

Zij oordeelt tevens dat het stellen van een prejudiciële vraag overbodig is, nu voor het desbetreffende onderscheid in behandeling een objectieve en redelijke verantwoording bestaat.

De rechtbank oordeelt dat, alvorens ten gronde te beslissen, een prejudiciële vraag aan het Hof dient te worden gesteld.

III. *De rechtspleging voor het Hof*

De expeditie van de verwijzingsbeslissing is op 24 januari 1996 ter griffie ingekomen.

Bij beschikking van 24 januari 1996 heeft de voorzitter in functie de rechters van de zetel aangewezen overeenkomstig de artikelen 58 en 59 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof.

Op 1 februari 1996 hebben de rechters-verslaggevers L.P. Suetens en R. Henneuse, met toepassing van arti-

kel 72, eerste lid, van de voormelde bijzondere wet, voor het Hof verslag uitgebracht ertoe strekkende dat zij ertoe zouden kunnen worden gebracht aan het Hof voor te stellen de procedure door een arrest van onmiddellijk antwoord af te doen.

Overeenkomstig artikel 72, tweede lid, van de organieke wet is van de conclusies van de rechters-verslaggevers aan N. T'Joen en E. Baert kennisgegeven bij op 7 februari 1996 ter post aangetekende brieven.

Memories met verantwoording zijn ingediend door :

- E. Baert, Grote Heirweg 91, 8791 Beveren-Leie, bij op 20 februari 1996 ter post aangetekende brief;
- N. T'Joen, Volksvertegenwoordiger Dejaegherelaan 60/1, 8500 Kortrijk, bij op 21 februari 1996 ter post aangetekende brief.

Bij beschikking van 29 februari 1996 heeft het Hof vastgesteld dat het voorstel om een arrest van onmiddellijk antwoord uit te spreken, niet wordt gevolgd.

Van de verwijzingsbeslissing is kennisgegeven aan E. Baert en N. T'Joen en aan de autoriteiten overeenkomstig artikel 77 van de organieke wet bij op 1 maart 1996 ter post aangetekende brieven. Bij dezelfde brieven is aan de partijen in het bodemgeschil kennisgegeven van voormelde beschikking van 29 februari 1996.

Het bij artikel 74 van de organieke wet voorgeschreven bericht is bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* van 9 maart 1996.

De Ministerraad, Wetstraat 16, 1000 Brussel, heeft een memorie ingediend bij op 16 april 1996 ter post aangetekende brief.

Bij beschikking van 14 mei 1996 heeft het Hof vastgesteld dat de memories met verantwoording ingediend door de partijen in het bodemgeschil E. Baert en N. T'Joen konden worden beschouwd als memories ingediend op grond van artikel 85 van de organieke wet.

Van de memories is kennisgegeven overeenkomstig artikel 89 van de organieke wet bij op 15 mei 1996 ter post aangetekende brieven.

De Ministerraad heeft een memorie van antwoord ingediend bij op 17 juni 1996 ter post aangetekende brief.

Bij beschikking van 27 juni 1996 heeft het Hof de termijn waarbinnen het arrest moet worden gewezen, verlengd tot 24 januari 1997.

Bij beschikking van 10 juli 1996 heeft het Hof de zaak in gereedheid verklaard en de dag van de terechtzitting bepaald op 24 september 1996.

Van die beschikking is kennisgegeven aan de partijen en hun advocaten bij op 12 juli 1996 ter post aangetekende brieven.

Bij beschikking van 10 september 1996 heeft de voorzitter in functie vastgesteld dat rechter L.P. Suetens, rechter-verslaggever in onderhavige zaak, overleden op 2 september 1996, in die hoedanigheid wordt vervangen door rechter G. De Baets.

Op de openbare terechtzitting van 24 september 1996 :

- zijn verschenen :

. Mr. P. Michiels, advocaat bij de balie te Kortrijk, voor N. T'Joen;

. Mr. J. Bourtembourg, advocaat bij de balie te Brussel, voor de Ministerraad;

- hebben de rechters-verslaggevers G. De Baets en R. Henneuse verslag uitgebracht;

- zijn de voornoemde advocaten gehoord;
- is de zaak in beraad genomen.

De rechtspleging is gevoerd overeenkomstig de artikelen 62 en volgende van de organieke wet, die betrekking hebben op het gebruik van de talen voor het Hof.

IV. *In rechte*

- A -

Memorie van de eiser voor de verwijzende rechter

A.1.1. Indien de biologische vader afwezig is of de geboorte hem tijdelijk wordt verzwegen, kan de moeder de geboorteaangifte alleen doen of laten doen door een persoon die de leiding van de kraaminrichting heeft, zodat de moeder ervoor kan zorgen dat de afstamming *a matre* eerder komt vast te staan dan de afstamming *a patre*. Met toepassing van artikel 335, eerste lid, van het Burgerlijk Wetboek, verkrijgt de moeder het monopolie eigenmachtig te beslissen of het kind al dan niet de naam van de vader zal dragen, zonder inmengingsrecht van wie dan ook.

A.1.2. De prejudiciële vraag strekt ertoe te weten of in dergelijke omstandigheden aan de rechter geen enkele mogelijkheid of bevoegdheid wordt verleend om, naar gelang van de concrete omstandigheden eigen aan ieder geval, de discretionaire macht van de moeder te onderzoeken op willekeur en/of te toetsen aan het belang van het kind.

A.1.3. In het arrest nr. 38/93 van 19 mei 1993 heeft het Hof betreffende artikel 335, § 3, tweede lid, van het Burgerlijk Wetboek gesteld dat, in zoverre die bepaling een persoon de discretionaire macht verleent om te beslissen over de naam van een kind zonder dat de rechter enige beoordelingsmacht heeft, zij strijdig is met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet. Er dient dan ook te worden besloten dat het aanvoeren van het belang van de moeder ten aanzien van de belangen van het kind geen redelijke verantwoording kan zijn voor de vereiste van toestemming van de moeder, gelet op het verband tussen afstamming en naam.

A.1.4. Artikel 3.1 van het Verdrag van New York van 20 november 1989 inzake de rechten van het kind schrijft voor dat de belangen van het kind de eerste overweging vormen; artikel 2.1 bepaalt tevens dat het kind niet het voorwerp mag worden van enige discriminatie, ook niet op grond van zijn geboorte of andere omstandigheden van zijn ouder of wettige voogd.

Memorie van de verweerster voor de verwijzende rechter

A.2.1. De verweerster voor de verwijzende rechter maakt de conclusies van de rechters-verslaggevers met toepassing van artikel 72 van de bijzondere wet op het Arbitragehof tot de hare en sluit zich tevens aan bij de motivering van het arrest nr. 79/95 van 28 november 1995.

A.2.2. Zij zet vervolgens haar standpunt uiteen. Inzake naamswijziging is een objectieve en redelijke verantwoording voorhanden betreffende de verschillende behandeling aangaande de kinderen wier afstamming van vaderszijde komt vast te staan na de afstamming van moederszijde, vermits de wetgever om gegronde redenen thans in het huidige maatschappijbeeld, waarin duidelijk rekening dient te worden gehouden met de emancipatie van de vrouw, de mening is toegedaan dat de toekenning van de naam van de vader niet noodzakelijk het belang dient van de hierboven vermelde categorie van kinderen.

De naamswijziging, in die zin dat de naam van de moeder wordt gewijzigd in de naam van de vader van diegene wiens afstamming van vaderszijde na die van moederszijde wordt vastgesteld, kan inderdaad zijn belangen schenden.

A.2.3. Bij kinderen wier afstamming van vaderszijde vast komt te staan na die van moederszijde, is de naamswijziging in feite slechts verantwoord wanneer beide ouders een feitelijk gezin vormen zodat assimilatie met een wettig gezin mogelijk is of wanneer het kind door de vader wordt opgevoed. De voorkeur voor de naam van de vader handhaven wanneer het kind door de moeder wordt opgevoed en weinig contact heeft met zijn vader, kan niet met redelijke argumenten worden gestaafd. Er is immers geen reden tot assimilatie van die situatie met die van een wettig gezin, hetgeen evenmin het geval is wanneer het kind in zijn omgeving gekend is onder de naam van zijn moeder, hetgeen *in casu* het geval is.

A.2.4. Als men die redenering op onderhavige zaak toepast, heeft het kind in kwestie er alle belang bij dat zij de naam van haar moeder zal blijven dragen, nu zij in het milieu van de moeder zal worden opgevoed, de vader enkel aanspraak heeft gemaakt op een beperkt bezoekrecht, en er geen sprake van is dat beide ouders opnieuw gaan samenleven en met het kind een gezin gaan vormen dat uiterlijk het aanzien heeft van een gezin van gehuwden.

Volkomen terecht is de wetgever ervan uitgegaan dat de beide ouders het best het belang van het kind kunnen beoordelen. Bijgevolg is het niet onredelijk te bepalen dat overeenstemming tussen beide ouders is vereist om tot een naams wijziging over te gaan.

Om de bovengenoemde redenen is het evenmin als onredelijk te beschouwen dat de rechtbank in dergelijke kwesties over geen mogelijkheid beschikt om te oordelen, te meer daar in een mogelijkheid is voorzien voor de ouders om een naamswijziging aan te vragen. De ouders of een van hen kunnen immers een verzoek tot naamsverandering indienen overeenkomstig de wet van 15 mei 1987 betreffende de namen en voornamen. Toegepast op onderhavig geval, betekent dit dat de vader, met toepassing van die wet, het wettig belang van het kind bij het dragen van de naam van de vader dient aan te tonen, zodat de eiser voor de verwijzende rechter volkomen ten onrechte in zijn memorie stelt dat « in dergelijke situatie uitsluitend de moeder discretionair vermag te beslissen waar het belang van het kind gelegen is zonder enig inmengingsrecht van wie dan ook ».

Memorie van de Ministerraad

A.3. De prejudiciële vraag wordt onderverdeeld in twee onderscheiden vragen.

A.3.1. Het eerste onderdeel heeft betrekking op de vraag of artikel 335, § 3, eerste lid, van het Burgerlijk Wetboek de artikelen 10 en 11 van de Grondwet schendt doordat het, door te vereisen dat de ouders samen de verklaring van naamsverandering doen, aldus aan de moeder de mogelijkheid biedt de naamsverandering te beletten, en dit zonder dat het in geval van onenigheid mogelijk is een beroep op de rechtbanken te doen.

A.3.2. Het doel dat door de wetgever werd nagestreefd bij het aannemen van artikel 335, § 3, eerste lid, van het Burgerlijk Wetboek bestond erin de bescherming van het belang van het kind te verzekeren.

Die bepaling voorziet niet in een mogelijkheid van beroep voor een rechtbank in het geval waarin de afstamming van vaderszijde is vastgesteld na de afstamming van moederszijde en de moeder, door haar toestemming te weigeren, verhindert dat het kind de naam van de vader krijgt.

De weigering van de moeder om haar medewerking te verlenen aan de verklaring van naamsverandering, betekent evenwel niet dat het de vader onmogelijk wordt gemaakt die naamsverandering te verkrijgen.

De vader - net zoals de moeder - beschikt over de mogelijkheid om, zolang het kind dat hij heeft erkend minderjarig is, een verzoek tot naamsverandering in te stellen bij het Ministerie van Justitie op grond van de wet van 15 mei 1987 betreffende de namen en voornamen.

De ouderlijke verklaring van naamsverandering waarin artikel 335, § 3, eerste lid, van het Burgerlijk Wetboek voorziet en het koninklijk besluit op grond van de wet van 15 mei 1987 betreffende de namen en voornamen hebben hetzelfde gevolg.

A.3.3. Artikel 335, § 3, eerste lid, van het Burgerlijk Wetboek creëert derhalve geen discriminatie ten aanzien van de vader, zelfs indien hij niet beschikt over een mogelijkheid van beroep bij de rechtbank, nu de vader, in geval van weigering van de moeder, over een andere mogelijkheid beschikt om de naamsverandering te verkrijgen.

Overigens stelt men vast dat het Burgerlijk Wetboek inzake afstamming weliswaar in vorderingen voor de rechtbank voorziet en ze regelt, maar dat dit uitsluitend geschiedt met betrekking tot de betwistingen betreffende de vaststelling van de afstamming. Evenwel heeft de situatie bedoeld in de gestelde prejudiciële vraag betrekking op een betwisting betreffende de gevolgen van de afstamming.

Artikel 335, § 3, eerste lid, van het Burgerlijk Wetboek is niet onevenredig met het doel dat de wetgever heeft willen nastreven, namelijk de belangen van het kind te vrijwaren en het kind een zekere stabiliteit te waarborgen inzake de naam die het draagt.

A.3.4. Het tweede onderdeel van de prejudiciële vraag strekt ertoe te weten of artikel 335, § 3, eerste lid, van het Burgerlijk Wetboek een discriminatie instelt tussen kinderen wier afstamming van vaderszijde na de afstamming van moederszijde komt vast te staan en kinderen wier afstamming van vaderszijde en die van moederszijde tegelijkertijd komen vast te staan, waarbij enkel deze laatsten automatisch de naam van hun vader verkrijgen.

A.3.5. Het doel dat de wetgever vooropstelde bij het aannemen van artikel 335, § 3, eerste lid, van het Burgerlijk Wetboek, bestond in het vrijwaren van het belang van het kind.

Het was voor de wetgever evenwel onmogelijk om op beperkende wijze de gevallen te bepalen waarin het in het belang van het kind was de naam van zijn moeder te behouden, en de gevallen waarin dat belang vereiste dat het kind de naam van zijn vader verkreeg, aangezien het belang van het kind slechts van geval tot geval kon worden beoordeeld, rekening houdende met de concrete omstandigheden.

Aldus heeft de wetgever als beginsel vooropgesteld dat het kind wiens afstamming van vaderszijde komt vast te staan na de afstamming van moederszijde, de naam van zijn moeder behoudt, waarbij het gedurende de minderjarigheid van het kind aan de ouders toekomt te beoordelen of het belang van het kind vereist dat het van naam verandert.

Bijgevolg staat artikel 335, § 3, eerste lid, van het Burgerlijk Wetboek de ouders van het niet-ontvoogd

minderjarig kind, of aan een van hen indien de andere is overleden, toe te opteren voor de naamsverandering door middel van een verklaring voor de ambtenaar van de burgerlijke stand.

De ouder of ouders hebben eveneens de mogelijkheid om de Minister van Justitie te verzoeken om een naamsverandering voor hun minderjarig kind, overeenkomstig de bepalingen van de wet van 15 mei 1987 betreffende de namen en voornamen.

De mogelijkheid voor de ouders om een verklaring van naamsverandering te doen met toepassing van artikel 335, § 3, eerste lid, van het Burgerlijk Wetboek, of om een verzoek in die zin in te dienen met toepassing van de wet van 15 mei 1987, maakt een prerogatief van de ouderlijke macht uit en is bijgevolg, zoals de andere gevolgen hiervan, ingesteld in het belang van het kind en niet in het belang van de ouders en dooft uit bij de meerderjarigheid of de ontvoogding van het kind.

Het meerderjarig of ontvoogd kind kan zelf bij de Minister van Justitie een verzoek indienen dat ertoe strekt de naam van zijn vader te dragen, overeenkomstig artikel 5 van de wet van 15 mei 1987 betreffende de namen en voornamen.

Aldus wordt aan ieder kind wiens afstamming van vaderszijde is komen vast te staan na de afstamming van moederszijde, ongeacht of het kind meerderjarig of minderjarig is, de mogelijkheid geboden om van naam te veranderen en de naam van zijn vader te dragen.

A.3.6. Het onderscheid dat door artikel 335, § 3, eerste lid, van het Burgerlijk Wetboek wordt ingevoerd tussen de kinderen wier afstamming van vaders- en moederszijde tegelijkertijd is komen vast te staan en de kinderen wier afstamming van vaderszijde is komen vast te staan na die van moederszijde, is verantwoord en evenredig met het nagestreefde doel : de bescherming van de belangen van het kind te verzekeren, hetgeen de verplichting inhoudt dat de opportuniteit die er voor het kind kan zijn om niet langer de naam van zijn moeder te dragen, in het voordeel van de naam van zijn vader, van geval tot geval moet worden beoordeeld, door zijn ouders gedurende zijn minderjarigheid en door hemzelf zodra hij meerderjarig of ontvoogd is.

A.3.7. Wat betreft de gevolgen van het arrest nr. 79/95 van 28 november 1995 ten aanzien van de voorliggende zaak, oordeelt de Ministerraad dat zelfs indien de gebruikte bewoordingen en de situaties beoogd door de prejudiciële vraag van 28 maart 1994 en de thans gestelde vraag *a priori* verschillend lijken te zijn, hun respectieve draagwijdte toch identiek is. Bijgevolg is het geoorloofd zich te baseren op het antwoord dat door het Hof werd gegeven op de vraag gesteld door de Rechtbank van eerste aanleg te Leuven op 28 maart 1994 om te antwoorden op de vraag gesteld door de Rechtbank van eerste aanleg te Kortrijk bij haar vonnis van 18 januari 1996.

Memorie van antwoord van de Ministerraad

A.4.1. In zijn memorie brengt de oorspronkelijke eiser geen element aan dat van die aard is dat het de door de Ministerraad voorheen ontwikkelde argumentatie zou kunnen ontkrachten. Het zij derhalve toegestaan te verwijzen naar de eerste memorie die werd neergelegd. Desalniettemin lijkt het de Ministerraad niet nutteloos om enkele preciseringen toe te voegen.

A.4.2. Het is onjuist te beweren dat, in alle omstandigheden, de moeder ervoor kan zorgen dat de afstamming van moederszijde vaststaat vóór de afstamming van vaderszijde. In dit opzicht moeten verschillende gevallen worden onderscheiden.

Ofwel heeft de vader - te weten de persoon die de zekerheid of de overtuiging heeft die hoedanigheid te bezitten - kennis van de zwangerschap van de moeder, en kan men vrezen dat, door de handeling van de moeder, de afstamming van vaderszijde niet zal worden vermeld in de geboorteakte. In die veronderstelling heeft de vader de mogelijkheid waarin artikel 327 van het Burgerlijk Wetboek voorziet om het kind dat moet geboren worden - dus voorafgaandelijk aan de geboorte - te erkennen bij een authentieke akte.

Ofwel heeft de vader kennis van de zwangerschap maar geeft hij blijk van geen enkele belangstelling voor het kind dat moet geboren worden, ofwel heeft hij geen kennis van de zwangerschap van de moeder. In die veronderstelling dient de moeder niet te « manoeuvreren » opdat de afstamming van vaderszijde vaststaat na de afstamming van moederszijde. In deze context kan haar niet worden verweten misbruik te maken van het mechanisme waarin artikel 335, § 3, eerste lid, van het Burgerlijk Wetboek voorziet. De aangifte van de geboorte van het kind enkel met vermelding van de afstamming van moederszijde blijkt dan volledig wettig en is in

overeenstemming met de geest van de betrokken bepaling.

A.4.3. De voornaamste kritiek van de oorspronkelijke eiser ten aanzien van artikel 335, § 3, eerste lid, van het Burgerlijk Wetboek bestaat erin dat die bepaling de moeder toestaat zich te verzetten tegen de naamsverandering die zou worden aangevraagd door de vader, zonder dat aan de rechter enige beoordelingsbevoegdheid wordt verleend, rekening houdend met de concrete omstandigheden eigen aan ieder geval.

Op dit punt kan de Ministerraad enkel maar verwijzen naar de argumenten die hij ontwikkelde in zijn eerste memorie. In het bijzonder dient te worden herinnerd aan het feit dat de weigering door de moeder om haar medewerking te verlenen aan de naamsverandering waarin artikel 335, § 3, eerste lid, van het Burgerlijk Wetboek voorziet, de situatie niet op definitieve wijze vastlegt.

A.4.4. In tegenstelling tot wat de oorspronkelijke eiser betoogt, kan de lering uit het arrest nr. 38/93 betreffende artikel 335, § 3, eerste lid, van het Burgerlijk Wetboek niet op deze zaak kan worden toegepast.

In de eerste plaats dient te worden opgemerkt dat het Hof, in het geciteerde arrest, het absolute karakter veroordeelt dat die bepaling *in casu* toekende aan de echtgenote van de vader betreffende de naamswijziging. Men heeft echter kunnen aantonen dat de bepaling die thans het voorwerp uitmaakt van de prejudiciële vraag, aan de moeder, inzake de naamswijziging, geen dergelijke bevoegdheid toekende.

Er dient eveneens te worden beklemtoond dat het Hof in het arrest nr. 38/93 weliswaar heeft geweigerd te erkennen dat het loutere aanvoeren van de belangen van het wettige gezin voldoende was om op redelijke wijze de vereiste van toestemming van de echtgenote van de vader te verantwoorden, maar dat dit zo is omdat de wetgever de vaststelling van de afstamming geenszins ondergeschikt heeft gemaakt aan de belangen van het wettige gezin.

Evenwel, betreffende artikel 335, § 3, eerste lid, van het Burgerlijk Wetboek, heeft men vastgesteld dat de bevoegdheid die de moeder op grond van die bepaling bezit om zich te verzetten tegen de naamsverandering, verantwoord is door de verdediging van het belang van het kind. Er was inderdaad gebleken dat dit belang vereiste dat het kind, zodra zijn afstamming van vaderszijde werd vastgesteld, niet automatisch en in alle gevallen de naam van zijn vader draagt. Overigens weet men dat in bepaalde omstandigheden de wetgever de vaststelling van de afstamming van vaderszijde ondergeschikt maakt aan het belang van het kind (artikel 319, § 3, van het Burgerlijk Wetboek).

A.4.5. De oorspronkelijke eiser voert eveneens, zonder zijn bewering te staven, de schending aan, door artikel 335, § 3, eerste lid, van het Burgerlijk Wetboek, van de artikelen 2.1 en 3.1 van het Verdrag van New York van 20 november 1989 inzake de rechten van het kind.

Het Hof heeft reeds geoordeeld dat het niet bevoegd was om kennis te nemen van middelen afgeleid uit de schending van bepalingen van internationaal recht wanneer geen discriminatie wordt aangevoerd die strijdig is met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet.

Artikel 2.1 verbiedt iedere discriminatie van de kinderen in het genot van de door het Verdrag vastgestelde rechten. In dat verband meent de Ministerraad dat kan worden verwezen naar de beschouwingen die in zijn eerste memorie betrekking hebben op het tweede deel van de prejudiciële vraag. Artikel 3.1 schrijft het beginsel voor overeenkomstig hetwelk bij alle maatregelen betreffende kinderen de belangen van het kind de eerste overweging vormen. Dienaangaande dient te worden opgemerkt dat de *ratio legis* van artikel 335, § 3, eerste lid, van het Burgerlijk Wetboek erin bestond de eerbiediging van de belangen van het kind veilig te stellen.

Hieruit kan worden besloten dat artikel 335, § 3, eerste lid, van het Burgerlijk Wetboek de geciteerde bepalingen van het Verdrag van New York van 20 november 1989 inzake de rechten van het kind niet schendt.

- B -

B.1.1. De verwijzende rechter stelt het Hof de vraag of artikel 335, § 3, eerste lid, van het

Burgerlijk Wetboek de artikelen 10 en 11 van de Grondwet schendt door te vereisen dat de ouders samen, tenzij een van hen is overleden, dienen te verklaren in een door de ambtenaar van de burgerlijke stand opgemaakte akte dat het kind de naam van zijn vader zal dragen, wat tot gevolg heeft dat de moeder de naamswijziging kan beletten door te weigeren een dergelijke verklaring af te leggen, zonder dat de rechter de bevoegdheid heeft te oordelen naar gelang van de omstandigheden eigen aan ieder geval.

De verwijzende rechter vraagt of aldus geen discriminatie bestaat tussen het kind wiens afstamming van vaders- en die van moederszijde tegelijkertijd komen vast te staan (artikel 335, § 1, van het Burgerlijk Wetboek) en het kind wiens afstamming van vaderszijde komt vast te staan na de afstamming van moederszijde.

B.1.2. Te dezen is aan het Hof niet de vraag gesteld of het feit dat de moeder haar instemming met de naamswijziging kan weigeren leidt tot een discriminatie tussen de moeder en de vader.

B.1.3. De prejudiciële vraag noopt tot een vergelijking van de situatie van een kind geboren buiten het huwelijk wiens afstamming van vaderszijde vóór de afstamming van moederszijde of gelijktijdig werd vastgesteld, met de situatie van een kind geboren buiten het huwelijk wiens afstamming eerst van moederszijde vaststaat en pas nadien van vaderszijde komt vast te staan. In het eerste geval draagt het kind de naam van de vader. In het tweede geval krijgt en behoudt het kind de naam van de moeder, maar de ouders kunnen samen - of een van hen, indien de andere overleden is - in een door de ambtenaar van de burgerlijke stand opgemaakte akte verklaren dat het kind de naam van zijn vader zal dragen.

B.2. De grondwettelijke regels van de gelijkheid en de niet-discriminatie sluiten niet uit dat een verschil in behandeling tussen categorieën van personen wordt ingesteld, voor zover dat verschil op een objectief criterium berust en het redelijk verantwoord is.

Het bestaan van een dergelijke verantwoording moet worden beoordeeld rekening houdend met het doel en de gevolgen van de betwiste maatregel en met de aard van de ter zake geldende beginselen; het gelijkheidsbeginsel is geschonden wanneer vaststaat dat er geen redelijk verband van evenredigheid bestaat tussen de aangewende middelen en het beoogde doel.

B.3.1. Artikel 335 van het Burgerlijk Wetboek is ondergebracht in het hoofdstuk betreffende

de gevolgen van de afstamming. Het stelt op algemene wijze de regels van de naamgeving als gevolg van de afstamming vast.

B.3.2. Uit de parlementaire voorbereiding van de in het geding zijde bepaling blijkt dat de wetgever heeft overwogen dat de wijziging van de naam van het kind wiens afstamming van vaderszijde na die van moederszijde wordt vastgesteld, strijdig kan zijn met het belang van dat kind (*Gedr. St.*, Kamer, 1983-1984, nr. 305/1, pp. 17-18, en *Gedr. St.*, Senaat, 1984-1985, nr. 904-2, pp. 125-126). Op grond daarvan heeft hij bepaald dat de naam van het kind wiens afstamming reeds van moederszijde vaststaat, in beginsel onveranderd blijft wanneer nadien de afstamming van vaderszijde komt vast te staan. De wetgever heeft niettemin voorzien in de mogelijkheid om een naamswijziging door te voeren, door het afleggen van een verklaring voor de ambtenaar van de burgerlijke stand.

B.3.3. Gebruik makend van de hem toekomende beoordelingsbevoegdheid, heeft de wetgever in het raam van de afstamming de naamgeving geregeld met inachtneming van zowel het sociale nut om aan die naam een zekere onveranderlijkheid te geven als het belang van degene die de naam draagt.

Het is niet onredelijk te bepalen dat, wanneer het kind de naam van zijn moeder draagt omdat de afstamming van moederszijde eerst werd vastgesteld, de vervanging van die naam door die van de vader enkel nog mogelijk is op voorwaarde dat zowel de vader als de moeder, of een van hen indien de andere overleden is, daartoe een verklaring afleggen bij de ambtenaar van de burgerlijke stand. De wetgever mocht ervan uitgaan dat de ouders het best het belang van het kind kunnen beoordelen, tot diens meerderjarigheid of ontvoogding. Het is evenmin onredelijk dat de wetgever, rekening houdend met het maatschappelijk nut van de bestendigheid van de naam, erin heeft voorzien dat in geval van onenigheid (tussen de vader en de moeder) de reeds aan het kind toegekende naam onveranderd zou blijven, veeleer dan de rechter te laten oordelen.

B.4. Er blijkt niet dat de wetgever met de bepalingen van artikel 335, § 3, eerste lid, van het Burgerlijk Wetboek een maatregel zou hebben genomen die niet aan een objectief criterium zou beantwoorden en die niet adequaat zou zijn. Er blijkt evenmin dat op onevenredige wijze de rechten van de betrokkenen zouden worden aangetast.

B.5. De prejudiciële vraag moet ontkennend worden beantwoord.

Om die redenen,

het Hof

zegt voor recht :

Artikel 335, § 3, eerste lid, van het Burgerlijk Wetboek stelt geen discriminatie in tussen het kind wiens afstamming van vaders- en moederszijde tegelijkertijd komt vast te staan en het kind wiens afstamming van vaderszijde komt vast te staan na de afstamming van moederszijde, door in het laatste geval te vereisen dat de ouders samen, tenzij een van hen is overleden, dienen te verklaren in een door de ambtenaar van de burgerlijke stand opgemaakte akte dat het kind de naam van zijn vader zal dragen, en schendt niet de artikelen 10 en 11 van de Grondwet.

Aldus uitgesproken in het Nederlands en het Frans, overeenkomstig artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, op de openbare terechtzitting van 7 november 1996.

De griffier,

De voorzitter,

L. Potoms

L. De Grève